

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 22/08-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. januára 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ľ. M., H., zastúpenej advokátom JUDr. J. G., T., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na spravodlivé súdne konanie upraveného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne z 2. júla 2007 v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 376/2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ľ. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. augusta 2007 doručená sťažnosť Ľ. M. (ďalej len „sťažovateľka“) podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) na porušenie jej základného práva na spravodlivé súdne konanie upraveného v čl. 46 ods. 1 ústavy, práva v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj základného práva vlastníť

majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) z 2. júla 2007 sp. zn. 4 Co 376/2006.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že Okresným súdom Trenčín (ďalej len „okresný súd“), ktorý viedol konanie sp. zn. 7 C 1/2004 o neplatnosť právnych úkonov - dohody o prevode členských práv k bytu, dohody o odovzdaní a prevzatí bytu a o návrhu na vypratanie bytu, v ktorom bola sťažovateľka v postavení žalovanej účastníčky, ako prvostupňový konajúci súd rozhodol rozsudkom z 8. septembra 2006 tak, že *„dohoda o prevode členských práv a povinností zo dňa 2.10.2003 je neplatná a že sťažovateľka je povinná vypratať byt označený vo výroku rozsudku“*, pričom *„Vo zvyšku súd návrh zamietol“*. Po následnom podaní odvolania rozhodol krajský súd rozsudkom z 2. júla 2007 sp. zn. 4 Co 376/2006 tak, že v časti týkajúcej sa rozhodnutia o povinnosti vypratať byt zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a návrh v tejto časti zamietol a vo zvyšnej časti rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Odvolací súd a prvostupňový súd posúdili dohodu o prevode členských práv z 2. októbra 2003 ako neplatnú s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka, pretože sa prieči dobrým mravom.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti poukazuje na to, že odvolací súd uzavrel vec tak, že: *„dispozičná realizácia prevodu členských práv a povinností k bytu bola v rozpore s dobrými mravmi, čo je podložené najmä znemožnením kontaktu navrhovateľky s jej otcom a že z oznámenia o smrti otca navrhovateľky vyplýva, že pohreb vybavovala sťažovateľka a navrhovateľku o smrti jej otca neinformovala.“*

Sťažovateľka taktiež uvádza, že: *„takéto odôvodnenie v tak závažnej právnej otázke, ako je posúdenie platnosti právneho úkonu je aj z ústavného pohľadu neospravedliteľné“*. V tejto súvislosti ďalej dôvodí, že: *„Súd vykonal selekciu dôkazov, keď všetky dôkazy hodnotil iba z jedného uhla pohľadu a celý záver súdu sa javí ako urobený násilu“*.

Sťažovateľka sa domnieva, že: *„právne závery, ktoré súd vo veci urobil, sú z ústavného hľadiska neudržateľné a neospravedliteľné, sú zásahom do samotnej podstaty*

slobodného uzatvárania právnych úkonov v demokratickej spoločnosti a oslabujú princíp záruk a bezpečnosti uzatvárania právnych úkonov vo všeobecnosti.“

Krajský súd podľa názoru sťažovateľky porušil pri svojom rozhodovaní v predmetnej veci čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru, a tým aj jej základné právo na spravodlivé súdne konanie, ako aj jej základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd na základe jej sťažnosti vydal tento nález:

„Rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 4 Co 376/2006-222 zo dňa 2. júla 2007, došlo k porušeniu ústavného práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a k porušeniu ústavného práva sťažovateľky vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 4 Co 376/2006-222 zo dňa 2. júla 2007 sa zrušuje a vec sa vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.“

Z obsahu sťažnosti ďalej vyplýva, že sťažovateľka *„netrvá na ústnom pojednávaní, súhlasí s upustením od ústneho pojednávania pred Ústavným súdom, náhradu trov konania vo výške 6296 Sk si uplatňuje v súlade s vyhl. č. 655/2004 Z. z. za 2 úkony právnej pomoci (á 2970 Sk + 178 Sk x 2 = 6296 Sk“.*

II.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť

uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podstatou námietok sťažovateľky je právne posúdenie veci krajským súdom, keďže sťažovateľka sa nestotožňuje s jeho právnym názorom, považuje túto skutočnosť za porušenie svojich práv. Argumentáciou v konaní pred všeobecnými súdmi poukázala na to, že: *„Interpretácia a aplikácia zákonov, ako ju urobil súd, je nezlúčiteľná s ústavou, pretože sa natoľko odchýlil od účelu ustanovenia § 3 ods. 1 Obč. zák., že v podstate poprel jeho účel a význam a toto ustanovenie postavil do polohy, že sa ním dá odôvodniť prakticky všetko.“* Postup a následné rozhodnutie krajského súdu, ktoré sťažovateľka označila ako zásah do ňou označeného práva, má svoj základ v skutkovom zistení a následne v právnom posúdení otázky, či boli splnené podmienky na vyslovenie neplatnosti právnych úkonov, t. j. dohody o prevode členských práv k bytu, dohody o odovzdaní a prevzatí bytu a návrhu na vypratanie tohto bytu.

Sťažovateľka v obsahu sťažnosti poukazovala na údajnú neústavnosť, ako aj na nevysporiadanie sa krajského súdu s viacerými skutočnosťami v tejto časti rozsudku (umožnenie kontaktu navrhovateľky s otcom zo strany sťažovateľky, neexistencia iného sledovaného účelu pri realizácii uvedených právnych úkonov - okrem prevodu členských práv a povinností z nebohého otca navrhovateľky na sťažovateľku, spôsobilosť nebohého otca navrhovateľky na uskutočnenie napadnutých právnych úkonov). Vo väzbe na sťažovateľkinu argumentáciu o údajných dôvodoch porušenia práva na spravodlivé súdne konanie treba poukázať na konštantnú judikatúru ústavného súdu, ktorá ustanovuje, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležité zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto

interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Ústavný súd uvádza, že zo spisu súdu nevyplýva také pochybenie, ktoré by malo za následok zásah do označených práv. Z postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvozené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (II. ÚS 58/98, I. ÚS 17/00).

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je taktiež dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť (príčinná súvislosť) medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

Ústavný súd aplikujúc východiská svojej konštantnej judikatúry na napadnuté rozhodnutie krajského súdu konštatuje, že je dostatočne odôvodnené, nevykazuje znaky svojvoľnosti ani arbitrárnosti, a je ústavne akceptovateľné. Odôvodnenie obsahuje aj zhodnotenie právnej otázky, ktorá podľa právneho názoru ústavného súdu bola primerane posúdená, keďže krajský súd fakticky správne a ústavne konformným pôsobom posúdil dôvody, pre ktoré je možno konštatovať neplatnosť právneho úkonu, aj keď sa pritom vnútorná intencionalita jeho právnych úvah uberala iný smerom, ako právny názor sťažovateľky.

Na margo tvrdení sťažovateľky o údajnom pochybení krajského súdu vo svojej rozhodovacej činnosti sa v tejto súvislosti ústavný súd in concreto prikláňa k názoru, že posudzovanie súladnosti, resp. rozpornosti meritórnych rozhodnutí všeobecných súdov konajúcich vo veci s dobrými mravmi, sa vždy musí odvíjať v duchu rešpektovania klasickej právnej zásady, že aplikácia dobrých mravov je prípustná zásadne a výlučne len spôsobom *secundum et intra legem*, t. j. len vtedy, ak to príslušná právna norma dovoľuje, resp. priamo prikazuje. Vo väzbe na postulát *iura novit curia* a s prihliadnutím na skutočnosť, že termín dobré mravy je v právnej terminológii klasifikovaný ako tzv. neurčitý právny pojem, vyplýva záver, že je sférou výhradného oprávnenia všeobecného súdu posudzovať pri samotnom meritórnom rozhodovaní vo veci, do akej miery je v konkrétnom prípade status quo súladný alebo rozporný s dobrými mravmi. Aj rozhodovacia činnosť všeobecných súdov pritom musí akcentovať postulát predchádzania stavu anómie, resp. *vacuum iuris*, ktorého potenciálna hrozba by eventuálne rovnako, tak pri absolutizovaní, ako aj pri nivelizácii významu *bonos mores*, voči platnému právnemu poriadku mohla nastať.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by vzhľadom na osobitné okolnosti mohla byť verejnosť konania na ujmu záujmom spravodlivosti.

Ústavný súd v závere konštatuje, že postupom a rozhodnutím krajského súdu nijako nemohlo dôjsť k namietanému porušeniu ústavou garantovaných práv, konanie nevykazuje znaky svojvôle, resp. rozhodnutie nie je arbitrárne, čo neumožňuje stotožniť sa s názorom sťažovateľky o nespravodlivosti konania všeobecných súdov konajúcich v jej veci.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené a s poukazom na to, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (mutatis mutandis II. ÚS 218/02, I. ÚS 3/97), sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Vzhľadom na uvedené bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. januára 2008